

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, (Jud: V. Gîrleanu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Jud: L. Bugac, V. Buhnaci, V. Clima)

ÎNCHEIERE

16 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Maxim Ghidiremschi împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, intervenienți accesorii Andrei Soroceanu și Societatea cu Răspundere Limitată „Platium Lider” cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 23 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 13 septembrie 2016, Maxim Ghidiremschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 8 februarie 2016, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model BMW, cu numărul de înmatriculare XXXXX și a automobilului de model Dacia Logan cu numărul de înmatriculare XXXXX, la volanul căruia se afla Andrian Soroceanu. În rezultatul producerii accidentului rutier, automobilul de model BMW, cu numărul de înmatriculare XXXXX ce-i aparține cu drept de proprietate lui Maxim Ghidiremschi a fost avariat.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 20 aprilie 2016, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Andrian Soroceanu, conducătorul automobilului de model Dacia Logan cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Maxim Ghidiremschi a susținut că la momentul producerii accidentului rutier, Andrian Soroceanu deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă emisă de către Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni.

Conform actului de evaluare cost-reparație nr. 6034 din 31 mai 2016, întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „General Expert”, cuantumul despăgubirii de asigurare a automobilului de model BMW, cu numărul de înmatriculare XXXXX a fost evaluat în sumă de 10 237,55 lei.

În acest sens, reclamantul a menționat că actul de evaluare cost-reparație indicat a fost întocmit la cererea Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, fără a fi solicitat și acordul său la întocmirea acestui act.

Reclamantul a specificat că nu este de acord cu actul de evaluare cost-reparație întocmit de Societatea cu Răspundere Limitată „General Expert”, deoarece nu a fost indicată metoda calculării și originea prețurilor.

Prin urmare, reclamantul a considerat că actul menționat este unul incomplet, iar din acest motiv a solicitat Societății cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus”, examinarea mijlocului de transport și stabilirea mărimii prejudiciului material cauzat automobilului de model BMW, cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Conform actului de examinare a mijlocului de transport auto nr. 980/04A întocmit de către Societatea cu Răspundere Limitată „Exauto-Plus” au fost identificate părțile deteriorate ale automobilului, iar în baza actului de examinare nemijlocită a automobilului a fost întocmit raportul de evaluare a pagubei nr. 980/04A, prin care s-a stabilit că valoarea prejudiciului cauzat automobilului de model BMW, cu numărul de înmatriculare XXXXX constituie suma de 17 714,15 lei.

Astfel, reclamantul a notat că a depus cerere în adresa Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, prin care a solicitat reevaluarea cuantumului despăgubirii de asigurare a mijlocului de transport, însă cererea a fost respinsă.

Reclamantul Maxim Ghidiremschi a solicitat încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 17 714 lei, a cheltuielilor de asistență juridică și a cheltuielilor privind achitarea taxei de stat.

Prin încheierea protocolară din 15 decembrie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admis demersul și atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Andrian Soroceanu (f.d. 74).

Prin încheierea din 26 iunie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admis demersul lui Maxim Ghidiremschi, reprezentat de către avocatul Vitalii Lazăr cu privire la dispunerea efectuării expertizei (f.d. 77).

La 31 ianuarie 2018, Maxim Ghidiremschi a depus cerere de concretizare a cerințelor împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Andrei Soroceanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată (f.d. 98).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat suplimentar că conform raportului de expertiză efectuat de către Centru National de Expertize Judiciare, s-a stabilit că prejudiciul material cauzat automobilului de model BMW, cu numărul de

înmatriculare XXXXX constituie suma de 24 378 lei. Prin urmare reclamantul a considerat că Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni urmează să-i achite diferența despăgubirii de asigurare a mijlocului de transport în sumă de 14 140 lei.

Reclamantul Maxim Ghidiremschi a solicitat încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni în beneficiul său a despăgubirii de asigurare în sumă de 14 140 de lei, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei, a cheltuielilor ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 532 de lei, cheltuielile privind citarea publică a intervenientului în sumă de 89 de lei și cheltuielile privind efectuarea expertizei în mărime de 4200 lei.

Prin încheierea din 15 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani a fost admis demersul și atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Platium Lider” (fd. 119).

Prin hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a admis acțiunea depusă de Maxim Ghidiremschi, s-a încasat din contul Companiei Internaționale de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni în beneficiul lui Maxim Ghidiremschi despăgubirea de asigurare a mijlocului de transport în sumă de 14 140 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei, cheltuielile ce constau din taxa de stat achitată la depunerea acțiunii în mărime de 532 de lei, cheltuielile privind citarea publică a intervenientului în sumă de 89 de lei și cheltuielile privind efectuarea expertizei în mărime de 4200 lei, în total 21 961 de lei (fd. 133, 138-143).

Prin decizia din 23 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni și s-a menținut hotărârea din 19 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 169-176).

La 14 septembrie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 177).

La 20 noiembrie 2018, Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, a depus recurs împotriva deciziei din 23 august 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi decizii cu privire la respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiate.

Recurentul Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios.

Recurentul a menționat că conform certificatului de înmatriculare, automobilul aparține Cristinei Poitan. În acest context, recurentul a notat că automobilul de model BMW, cu numărul de înmatriculare XXXXX aparține lui Maxim Ghidiremschi în baza contractului de comodat. Astfel recurentul a considerat că Maxim Ghidiremschi nu deține împuterniciri de a formula careva pretenții din nume propriu în instanța de judecată față de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe

Acțiuni, deoarece conform Hotărârii explicative a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 16 decembrie 2013 cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației în domeniul asigurărilor obligatorii și facultative a transportului auto, în vederea reparării prejudiciului cauzat mijlocului de transport în rezultatul accidentului rutier, instanța de judecată poate fi sesizată, în contractele casco numai de către beneficiari, iar în contractele de asigurare obligatorie, de proprietarul de drept al autovehiculului.

Totodată, recurentul a remarcat că la evaluarea și constatarea prejudiciului material, instanțele de judecată au încălcat normele de drept în materie de asigurare.

În acest context, recurentul a indicat că instanțele de judecată la constatarea prejudiciului material cauzat au dat apreciere raportului de expertiză judiciară nr. 1144, 1145 din 28 noiembrie 2017 al Centrului National de Expertiză Judiciară al Ministerului Justiției, în conținutul căruia se regăsesc metode și surse de evaluare care nu corespund cerințelor de evaluare în materie de asigurare.

Astfel recurentul a relatat că la întocmirea raportului de expertiză judiciară menționat nu s-a demonstrat circumstanța că pe piața Republicii Moldova nu există prețuri practicate de unitățile de specialitate pentru automobilul de model BMW, cu numărul de înmatriculare XXXXX, nu s-a luat în considerație că la costul pieselor, materialelor și manoperei, estimate în valută străină în baza surselor de reper stipulate anterior, au fost adăugat și TVA aferente de 20 % și nu a fost luat în considerație faptul că prețurile, normativele și metodologia de calcul al recondiționării autovehiculului de model BMW au fost preluate de la prețurile practicate pentru autovehiculul de model Lada Samara.

La 6 decembrie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs lui Maxim Ghidiremschi, Andrei Soroceanu și Societății cu Răspundere Limitată „Platium Lider”, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Maxim Ghidiremschi, Andrei Soroceanu și Societatea cu Răspundere Limitată „Platium Lider” nu au înaintat referință la cererea de recurs depusă de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursului, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibilă cererea de recurs formulată de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră în termen recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni la 20 noiembrie 2018, din următoarele motive.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 23 august 2018 a fost expediată în adresa părților la 14 septembrie 2018 (f. d. 177), însă la materialele cauzei nu sunt date care ar confirma data recepționării deciziei instanței de apel.

Astfel, în atare situație și pentru a nu admite o ingerință disproporțională în dreptul de acces liber la justiție, dar având în vedere data expedierii deciziei contestate (14 septembrie 2018), precum și data publică deciziei pe pagina web a instanței de apel (19 septembrie 2018), instanța de judecată a constatat că recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni este depus în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursului, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiasvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art.

6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu, Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia, Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea, de exemplu, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2)*, *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis, Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererea de recurs declarată de către Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni este formulată în baza art. 432 din Codul de procedură civilă, fără a specificat expres unul din temeiurile fără a specifica expres unul din temeiurile prevăzute la alineatele (2), (3), (4) din articolul citat. Totuși, în virtutea principiului *jura novit curia*, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor

inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurentului întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibil cererea acestuia, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului său de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurentul a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra căroră instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererii de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), ibidem, para. 24; *Beniamin Nersesyanyan*, ibidem, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurentul Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni a formulat prezenta cerere după ce a avut posibilitatea de a fi audiat de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, ibidem, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări „Asito Direct” Societate pe Acțiuni se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan